

Bibliografija

ANTUN VRAMEC U DOSADAŠNJOJ BIBLIOGRAFIJI

Alojz JEMBRIH

Prvo značajno sistematsko djelo o Antunu Vramcu (1538–1587), o njegovoj zreloj dobi, pojavilo se g. 1908. kad je Vjekoslav Klaić (1849–1928) izdao Vramčevu Kroniku (1578) s uvodnom raspravom o životu i djelovanju A. Vramca.¹

Međutim, jezik Vramčevih djela bio je u slavistici predmetom istraživanja i prije Klaićeva rada, kada se dijalektolozi nisu mogli oslanjati na njegov materinji govor. Učinili su to tek poslije Klaićeve hipoteze o Vramčevu podrijetlu, koja za današnje vrijeme, zahvaljujući novim saznanjima o Vramčevu mjestu rođenja, nije više relevantna.²

Vatroslav Jagić (1838–1923) je g. 1866. svratio pozornost na jezik Vramčeve *Postile* (1586)³. Antun Raič (1845–1888) je g. 1879. radio već na sinkronijskom prikazu jezika Vramčeve *Kronike*⁴, dok je to isto činio i Vatroslav Oblak (1864–1896)⁵.

-
- 1 KLAJĆ je uglavnom prikazao djelovanje Antuna Vramca počev od njegova povratka iz Rima (1567), dakle kad je imao 29 godina, pa do g. 1587. kad je umro. (V. KLAJĆ, n.dj. u Bibliografiji).
 - 2 Na temelju podataka koje je imao pri ruci do g. 1908. KLAJĆ je hipotetičkom tvrdnjom odredio nekadašnji Vrbovec kao mjesto Vramčeva rođenja, selo na jugu Save zapadno od Podsuseda. Korpus pojedinih bibliografskih jedinica o A. Vramcu pokazuje kako su historičari književnosti i neki dijalektolozi o njegovu životu i radu ponavljali ono što je Vjekoslav Klaić u svojoj raspravi o Vramcu već rekao. To znači da je Klaićev rad do nedavno (1973) – kad sam radeći na A. Vramcu, pronašao u sveučilišnim maticama u Beču njegovu imatrikulaciju (1558) na osnovu koje saznajemo da potječe iz Štajerske, i to iz Ormoža (tadašnji Fridau) – bio središnji izvor svih informacija o A. Vramcu. (v. Alojz JEMBRIH, Gdje je rođen Antun Vramec?, u Bibliografiji).
 - 3 V. Bibliografiju.
 - 4 Antun RAIČ je namjeravao svoj rad objaviti u Letopisu Matice slovenske za godinu 1880. Međutim, do toga nije došlo, jer „Matica sollte nicht rein wissenschaftliche Aufsätze veröffentlichen...“ kako je to sam pisao F. Miklošiču 29. veljače 1880. g. u Beč.
 - 5 V. Bibliografiju.

U povodu važne obljetnice (1978) u povijesti hrvatske književnosti, 400-obljetnice tiskanja „*Kronike vezda znovič (...)*” Antuna Vramca, prve svjetske i nacionalne povijesti pisane hrvatsko-kajkavskim jezikom 16. stoljeća (Ljubljana 1578), odlučio sam prikupiti svu dosadašnju bibliografiju o A. Vramcu, da bismo pored njegovih dvaju djela kronološki mogli pratiti objavljivanje radova, odnosno nastajanje rukopisa koji se bave Vramcem.

Na taj način popisana literatura pruža nam ne samo sliku o broju bibliografskih jedinica nego govori i kako se u kojem razdoblju pisalo o Antunu Vramcu.

Unatoč nedostatku biografskih izvora, Vramec je u zadnjih deset godina bio predmetom dviju disertacija i jedne habilitacione radnje⁶.

BIBLIOGRAFIJA ANTUNA VRAMCA

Djela

KRONIKA vezda znovič spravljena kratka slovenskim jezikom po D. (oktore) pope Vramce, kanoniku zagrebečkom. Psal: 118. Domine gressus meos dirige. — Štampane v Ljubljane po Ivane Manline, leto M.D.LXXVIII.

POSTILLA na vse leto po nedelne dni vezda znovič spravljena slovenskim jezikom. Po Antolu Vramce S:(vetoga) p:(isma) doktore i cirkve varždinske p.(lebanuše) — Psalmo 118. Domine gressus meos dirige. — Štampano v slobodnom kraljevom varašu Varaždine M.D.LXXXVI.

POSTILLA vezda znovič spravljena slovenskim jezikom po godovne dni, na vse leto. Po Ant:(onu) Vramcu S:(vetoga) p.(isma) doktoru. Psalmo 118. Domine gressus meos dirige. — Štampano v slobodnom kraljevom varašu Varaždinu M.D.LXXXVI*.

6 Zvonimir JUNKOVIĆ, Jezik Antuna Vramca i podrijetlo kajkavskog dijalekta, Rad JAZU, knj. 363, Zagreb 1972. (Disertacija napisana g. 1967).

Alojz JEMBRIH, Antun Vramec in seiner Zeit (disertacija u rukopisu), Wien 1977, v. Bibliografiju.

Jošip TURČINOVIĆ, Teologija Antuna Vramca (1538 -1587), Zagreb 1970, v. Bibliografiju.

* „POSTILLA na vse leto po nedelne dni (...)” i „po godovne dni, na vse leto (...)” zapravo su dva dijela uvezana u jednu knjigu. Danas se zna za devet što potpunih što nepotpunih primjerala Postille; o većini njih već se pisalo, v. Bibliografiju.

Zanimljivo je spomenuti da je drvorez naslovne strane Vramčeve Postille sasvim identičan s drvorezom naslovne strane Postille što ju je Juraj Juričić (?-1578) preveo iz Spangenbergove Postille, a tiskana je g. 1578. u Ljubljani.

v. Abhandlungen über die slowenische Reformation, Sonderdruck, Bd. 1, Trofenik, München 1968, str. 39-41.

BIBLIOGRAFIJA O ANTUNU VRAMCU

- KRČELIĆ, BALTAZAR, *Historiarum cathedralis ecclesiae Zagradiensis, partis primae*
Tomus I, Zagreb 1769, str. 236, 244, 251–252, 272.
- MIKLOUŠIĆ, TOMAŠ, *Izbor dugovanj vsakoverstneh za hasen i razveselenje služećih.*
Zagreb 1821, str. 82.
- KUKULJEVIĆ, I.S.: *Vramec Anton.*
= Bibliografija Hrvatska, Zagreb 1860, str. 178.
- RADICS, P., v.: *Über des Anton Vramecz „Chronika vezda”, Laibach bei Joh. Manlius 1578, und über des letzten Buchdruckerei im Allgemeinen.*
= Mittheilungen des historischen Vereins für Krein, XVI, 1861, str. 88.
- ŠAFARIK, P.J.: *Anton Vramec.*
= Geschichte der Südslavischen Literatur. II, Prag 1865, str. 275–276, 335–336, 362.
- JAGIĆ, V.: *Štampana hrvatska knjiga XVI vieka, kojoj se je iznova u trag ušlo.*
= Književnik, III, Zagreb 1866, str. 306–309.
- LJUBIĆ, Š.: *Vramec Anton.*
= Ogdalo književne povijesti jugoslavenske, II, Rijeka 1869, str. 517–518.
- RAIČ, A.: *Jezik Vramčeve Kronike. (Rukopis iz g. 1879/80).*
= Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana. Sign. Ms. 811, št. 2.
- RAIČ, A.: *Glossar zur Chronik des Antol Vramec Domherr zu Agram: Deutsch und kroatisch. (rukopis)*
= Österreichische Nationalbibliothek, sig. Ser. nova 3435.
- MARETIĆ, T.: *Istorija hrvatskoga pravopisa latinskijem slovima.*
= Djela JAZU, knj. 9, Zagreb 1889, str. 34.
- FEKONJA, A.: *Ant. Vramecza Predechtva i Postilla.*
= Ljubljanski Zvon, X, Ljubljana 1890, str. 49–54.
- GLASER, K.: *Zgodovina slovenskega slovstva, Ljubljana 1894–1895, knj. 1, str. 126.*
- EIZE, TH.: *„Postilla” Antuna Vramca.*
= Jahrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protestantismus in Österreich, Wien – Leipzig 1895, str. 170–171.
- OBLAK, V.: *Nešto o medjimurskom narječju (s osvrtom na Vramčev jezik).*
= Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena I, Zagreb 1896, str. 44–62.
- ŠURMIN, Đ.: *Anton Vramec.*
= Povijest književnosti hrvatske i srpske, Zagreb 1898, str. 129.
- FEKONJA, A.: *Anton Vramec.*
= Kres, V, Ljubljana 1885, str. 427.
- BUČAR, FR.: *Širenje reformacije u Hrvatskoj i Slavoniji.*
= Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva, II, Zagreb 1900, str. 210.

- LUKJANENKO, A.M.: *Kajkavskoje narečje* (s osvrtom na jezik A. Vramca).
= Univerzitetskaja Izvestija, Kijev 1904.
- JAGIĆ, V.: *Lukjanenko, A.M., Kajkavskoje narečje* (recenzija).
= Archiv für slavische Philologie, XXVII, Berlin 1905, str. 578–586.
- DEŽELIĆ, V.: *Novi primjerak „Postille” Antuna Vramca*.
= Hrvatski bibliofil, I, svez. 2–3, Zagreb 1905, str. 34–38.
- ILEŠIĆ, F.: *Hrvatski utjecaji u starim istočno-štajerskim tekstovima* (s osvrtom na Vramčev jezik).
= Rad JAZU, knj. 162, Zagreb 1905, str. 1–24.
- [?]: *Ein Bahnbrecher der kroatischen Geschichtschreibung*. (Vramčev životipis i prikaz *Kronike*).
= Agramer Tagblatt, XXIII, br. 59, Zagreb 1907, str. 2–3.
- KLAIĆ, VJ.: *Antonii Vramecz: Kronika*.
= Monumenta spectantia historiam slavorum meridionalium, Volumen XXXI, Scriptorum, Vol. V, JAZU, Zagreb 1980, str. I–LII + 1–64.
- DRECHSLER, B.: *Vjekoslav Klaić: Antonii Vramecz, „Kronika”* (recenzija).
= Savremenik, III, Zagreb 1908, str. 509–510.
- ILEŠIĆ, Fr.: *Anton Vramec*.
= Trubarjev zbornik, Ljubljana 1908, str. 283.
- HORVAT, R.: *Žena kanonika Vramca*.
= Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskoga zemaljskoga arkiva, XIV, svez. 1–2, Zagreb 1912.
- JAGIĆ, V.: *Die serbokroatischen Übersetzungen der Bibel im Ganzen oder einzelner Teile derselben*.
= Archiv für slavische Philologie, XXXIV, Berlin 1913, str. 503–504.
- FANCEV, F.: *Ein Beitrag zur Geschichte des Schrifttums in Kroatien*.
= Archiv für slavische Philologie, XXXIV, Berlin 1913, str. 465–466.
- FANCEV, F.: *Beiträge zur historischen serbokroatischen Dialektologie*.
= Archiv für slavische Philologie, XXXI, XXXII, XXXIII, Berlin 1910–1912.
- BARLÈ, J.: *Još nekoliko podataka za životopis Antuna Vramca*.
= Vjesnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskoga zemaljskoga arkiva, XV, 1, Zagreb 1913, str. 81–91.
- BARLÈ, J.: *Antun Vramec. Hrvatski povjesničar XVI vieka*.
= Hrvatska, glavno glasilo stranke prava za sve hrvatske zemlje, br. 574, svez. 2, zagreb 1913, str. 1.
- VODNIK, B.: *Anton Vramec*.
= Povijest hrvatske književnosti, I, Zagreb 1913, str. 207–210.
- KLAIĆ, VJ.: *Život i djela Pavla Ritera Vitezovića (1652–1713)*, Zagreb 1914, str. 111–112.
- FANCEV, F.: *Jezik hrvatskih protestantskih pisaca 16. vijeka*.
= Rad JAZU, knj. 214, Zagreb 1916.

- [?]: *Iz Vramčeve „Kronike“*.
= Omladina, III. br. 7–8, Zagreb 1920, str. 186.
- FANCEV, F.: *Počeci kajkavske književnosti i štampanje prvih kajkavskih knjiga*.
= Jugoslavenska knjiva. VI, svez. 1, Zagreb 1922, str. 486–589.
- IVANČAN, LJ.: *Podaci o zagrebačkim kanonicima od god. 1193. do 1924*, Zagreb 1912–1924, str. 386–391 (rukopis).
= Arhiv Hrvatske – Kaptolski arhiv u Zagrebu.
- LAZSOWSKI, E.: *Vramec Antun*.
= Znameniti i zaslužni Hrvati 925–1925, Zagreb 1925, str. 280.
- FANCEV, F.: *O najstarijem bogoslužju u posavskoj Hrvatskoj*.
= Zbornik kralja Tomislava, posebna izd. JAZU, Zagreb 1925, str. 541–550.
- MURKO, M.: *Nekoliko reči o jeziku srpsko-hrvatskih protestantskih knjiga*.
= Daničićev zbornik, posebna izd. SAN, LV, knj. 15, Beograd – Ljubljana 1925, str. 94–101.
- L[ASZOWSKI], E.: *Jedna ličnost iz „Zlatarevog zlata“: Antun Vramec, župnik zagrebački, g. 1572–1576*.
= Jutarnji list, XV, br. 5078, Zagreb 1926, str. 9.
- KIDRIČ, F.: *Antona Vramca Kronika*.
= Bibliografski uvod u zgodovino reformacijske književnosti pri južnih Slovanih v XVI veku (rukopis), Ljubljana 1927, str. 156–160 + 213–214
= Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana.
- RADOJČIĆ, N.: *O izvorima Vramčeve Kronike (1578)*.
= Rad JAZU, knj. 235, Zagreb 1928, str. 26–49.
- VODNIK, B.: *Vramec Antun*.
= Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenska, IV, Zagreb 1929, str. 1150–1151.
- KIDRIČ, F.: *Zgodovina slovenskega slovstva, od začetka do Zoisove smrti*, Ljubljana 1929–1938, str. 49, 52, 73.
- BOGDANOVIĆ, D.: *Antun Vramec*.
= Pregled književnosti hrvatske i srpske, knj. I, Zagreb 1932, str. 450–451.
- NEIMAREVIĆ, A.: *Znameniti Varaždinci*.
= Omladina, XVI, br. 1, Zagreb 1932–1933, str. 14.
- HORVAT, J.: *Tri svijetla u mraku*.
= Kultura Hrvata kroz 1000 godina, Zagreb 1933, str. 323.
- ALEKSIĆ, P.: *Prilozi istoriji kajkavskog dijalekta*.
= Južnoslavenski Filolog, XVI, Beograd 1937, str. 41, 77, 89–91.
- FANCEV, F.: *Starija hrvatska književnost u današnjim srednjoškolskim udžbenicima*.
= Hrvatska revija, X, Zagreb 1937, str. 589–603.
- POLJANEC, F.: *Antun Vramec*.
= Repetitorij istorije jugoslavenske književnosti, Zagreb 1938, str. 51–52.
- KALOGJERA, N.: *Dr. Antun Vramec*.
= Hrvatski starokatolički kalendar – Grgur Ninski, 1938, str. 53–55.

- [?]: *400-godišnjica A. Vramca, hrvatskog povjestnika i utemeljitelja kajkavske književnosti.*
= Jutarnji list, XXVII, br. 9540, Zagreb 1938, str. 10.
- RAC, S.: *Antun Vramec.*
= Hrvatska straža, XII, br. 91, Zagreb 1940, str. 6–7.
- JEŽIĆ, S.: *Antun Vramec.*
= Hrvatska književnost, Zagreb 1944, str. 100–101.
- [?]: *Prva svjetska kronika na hrvatskom jeziku.*
Zanimljiv život kanonika Antuna Vramca, čije je djelovanje bilo svestrano i plodno.
= Novine, IV, br. 160, Zagreb 1944, str. 5.
- KRLEŽA, M.: *Antun Vramec.*
= Balade Petrice Kerempuha, Zagreb 1950, str. 200.
- [?]: *Antun Vramec.*
= Povijest književnosti naroda Jugoslavije, Pula 1952, str. 97.
- BREYER, M.: *O starim i rijetkim jugoslavenskim knjigama*, JAZU, Zagreb 1952, str. 35.
- BARAC, A.: *Počeci hrvatske kajkavske književnosti.*
= Jugoslavenska književnost, Zagreb 1954, str. 50.
- JUNKOVIĆ, Z.: *O jeziku Vitezovićeve Kronike (s osvrtom na Vramčev jezik).*
= Radovi Slavenskog instituta, knj. 2, Zagreb 1958, str. 95–108.
- KOMBOL, M.: *Antun Vramec (1538–1587).*
= Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda, Zagreb 1961, str. 208–211.
- BADALIĆ, J.: *Vramec Antun.*
= Jugoslavica Usque ad Annum MDC. Aureliae Aquensis, MCMLXI, str. 160 + 191.
- HARRASSOWITZ, O.: *Vramec Anton.*
= Kleine Slavische Biographie, Wiesbaden 1958, str. 766.
- HADROVICS, L.: *Antun Vramec (1538–1587).*
= Kajkavische Literatur. Eine Auswahl mit Einleitung Anmerkungen und kurzem Glossar, Wiesbaden 1964, str. 17–20.
- PUTANEC, V.: *Kaj se pripečalo pred 400 let (izvod iz Vramčeve Kronike od 1558. do 1578., prema Klaićevu izdanju).*
= KAJ, I, 1, Zagreb 1968.
- PUTANEC, V.: *Životi sveteh Horvatskoga orsaga (iz Vramčeve Postille po godovne dni na vse leto, 1586).*
= KAJ, I, 1, Zagreb 1968.
- GEORGIJEVIĆ, K.: *Antun Vramec.*
= Hrvatska književnost od 16. do 18. stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj i Bosni, Zagreb 1969, str. 50–54.

- TURČINOVIĆ, J.: *Teologija Antuna Vramca (1538–1587)*, rukopis, habilitaciona radnja pri katedri za ekumenizam Teološkog fakulteta u Zagrebu, 1970.
= Teološki fakultet u Zagrebu.
- ŽIVANČEVIĆ, M.: *Antun Vramec*.
= Jugoslavenski književni leksikon, Novi Sad 1971, str. 575.
- HRASTE, M.: *Antun Vramec*.
= Enciklopedija Jugoslavije, svez. 4, str. 326.
- ŠREPEL, M.: *Vramec Antun*.
= Enciklopedija Jugoslavije, svez. 8, Zagreb 1971.
- ŠOJAT, O.: *Prije četiri stotine godina ... „Kronika” (1578) i „Postilla” (1586) Antuna Vramca*.
= KAJ, br. 9–10, Zagreb 1971, str. 101–142.
- JUNKOVIĆ, Z.: *Jezik Antuna Vramca i podrijetlo kajkavskog dijalekta*, dijakronijska rasprava, Rad JAZU, knj. 363, Zagreb 1972.
- ŠIVIC-DULAR, A.: *Vramčev jezik in kajkavsko narečje*, recenzija Junkovićeve knjige.
= Jezik in Slovnstvo, br. 7–8, Ljubljana 1972/73.
- ŠOJAT, A.: *Kratki navuk jezičnice horvatske (jezik stare kajkavske književnosti)*.
= KAJ, br. 3–4, 5, 7–8, 10, 12, Zagreb 1969; KAJ, br. 2, 3–4, 10, Zagreb 1970; KAJ, br. 10, 11, Zagreb 1971.
- [?]: *Antun Vramec*.
= Enciklopedija leksikografskog zavoda, knj. 7, Zagreb MCMLXIV, str. 693.
- ŠOJAT, A.: *Kajkavsko narječje u 16. stoljeću i problem njegova podrijetla* (u povodu Junkovićeve knjige).
= Suvremena lingvistika, 7–8, Zagreb 1973, str. 73–76.
- FRANIČEVIĆ, M.: *Počeci kajkavske književnosti*.
= Povijest hrvatske književnosti od Renesanse do Prosvjetiteljstva, knj. 3, Zagreb 1974, str. 173–174.
- KRIVOŠIĆ, Stj.: *Vramec – Ratkaj – Krčelić*.
= „Republika”, 5, Zagreb 1974, str. 475–484.
- JEMBRIH, A.: *Gdje je rođen Antun Vramec?*
= Bereiche der Slavistik, Festschrift zu Ehren von Univ. Prof. Dr. Josip Hamm, Wien 1975, str. 123–132 + dva faksimila.
- JEMBRIH, A.: *Antun Vramec in seiner Zeit*, disertacija (rukopis), Wien 1977, str. I–IV + 1–294.
= Wiener Universitäts-Bibliothek, sign. D 21.121.
- ŠOJAT, O.: *Antun Vramec. Hrvatski kajkavski pisci – druga polovina 16. stoljeća*.
= Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 15/I, Zagreb 1977, str. 103–148.
- JEMBRIH, A.: *Dosadašnja mišljenja o Antunu Vramcu u povijesti hrvatske književnosti*.
= Zagorski godišnjak – kalendar 1978.

- JEMBRIH, A.: *400-godišnjica Vramčeve KRONIKE. „Za stara i nova besmrtna dobročinstva“*.
= „OKO“, VI, br. 170, Zagreb, 1978, str. 17.
- JEMBRIH, A.: *Prilog biografiji Antuna Vramca*.
= *Zbornik za slavistiku*, 16, Novi Sad 1979.
- JEMBRIH, A.: *Auf der Spuren von Antonius Vramec in Wien*.
= *Österreichische Osthefte*, 4, Wien, 1978.
- JEMBRIH, A.: *O Antunu Vramcu uz 400-obljetnicu njegove Kronike (1578)*.
= „KAJ“, III, Zagreb 1978, str. 89–91.
- JEMBRIH, A.: *O Antunu Vramcu vezda znović*.
= „15 dana“, 7, Zagreb 1978, str. 24–27.
- BAZALA, VI.: *Pregled hrvatske znanstvene baštine*, Zagreb 1978, str. 286–287.
- JEMBRIH, A.: *Antun Vramec i protestantizam*.
= *Bogoslovska smotra*, br. 3, Zagreb 1979 (u tisku).
- JEMBRIH, A.: *Tragom Antuna Vramca*.
= „Republika“, 7–8, Zagreb 1979 (u tisku).